

„Сустрэчы культур” у Любліне

Ужо некалькі гадоў Люблін прабуе праявіць сябе ў ролі горада, распаложанага на мяжы культур Усходу і Захаду. Ажыццявіліся тут многія ініцыятывы па вывучэнні памежжа: дзейнічае, узначалены прафесарам Ежы Клячоўскім, Інстытут Сярэдне-Усходняй Еўропы, выдаецца нядрэнны літаратурны кварталнік „Крэсы”, сваю навукова-музычную дзейнасць вядзе Фонд „Музыка Крэсаў”. Можна сказаць таксама пра шмат меншых мерапрыемстваў, такіх як, напрыклад, „Аркестр Святога Мікалая”, які горш ці лепш папулярызуе культуру ды фальклор Карпатаў, прыбліжаючы люблінцам песні ўкраінцаў, лэмкаў, славакаў і іншых народаў гэтага рэгіёна.

Нельга забывацца і на існуючы ўжо 6 гадоў на Каталіцкім люблінскім універсітэце факультэт славянскай філалогіі, які рыхтуе спецыялістаў па рускай, беларускай і ўкраінскай філалогіях. Трэцюю гадавіну адзначаў сёлета таксама факультэт украіністыкі на Універсітэце Марыі Кюры-Складоўскай, другую — факультэт беларусістыкі.

У верасні гэтага года цікавую культурную дзейнасць пачаў „Тэатр НН” па вуліцы Гродскай 34. Дзякуючы фінансавай падтрымцы Адзела культуры Гарадской управы ў Любліне, Фонду Стэфана Баторыя ды Фонду культуры і пад ганаровым шэфствам прэзідэнта горада Любліна тэатр наладзіў цыкл сустрэч з творцамі і літаратурнымі крытыкамі. Спадарожнічаюць ім выстаўкі мастацтва ды фатаграфіі, тэатральныя спектаклі ці відэафільмы. Цыкл гэты называецца „Сустрэчы культур”. Удзельнікамі першай серыі „Сустрэч” (верасень — кастрычнік г.г.) былі прадстаўнікі інтэлектуальных і мастацкіх асяродзяў Нямеччыны, Украіны, Беларусі, ромаў і крымскіх татараў.

Я прысутнічала на дзвюх вечарынах, прысвечаных культуры Беларусі (11—12 кастрычніка г.г.). Сустрэча з беларускай культурай была вынікам асабістага кантакту аднаго з арганізатараў з прадстаўнікамі менскага інтэлектуальнага асяроддзя. Таму, магчыма, удзельнікі гэтых спатканняў з беларускага боку не самыя выдатныя вучоныя ці паэты Рэспублікі Беларусь. Але спадабалася мне выстаўка карцін маладога і прыгожага мастака — Міхаіла Анемпадзістава. Тэмай большасці ягоных прац быў... пацук, у дадатак персанфікаваны. Быў чытаючы пацук, пацук з марожаным, пацук-п’яніца, маладыя пацучаняты. Некаторыя з гэтых карцін мелі забаўныя надпісы лацінкай на беларускай мове. Свае захапленне пацукімі аўтар выстаўкі тлумачыў тым, што ён, таксама як гэтыя звяркы, жыве ў горадзе, а сам пацук — стварэнне вельмі таямнічае ды інтэлігентнае. Выстаўка атрымалася манатэмная, але ўсё ж такі цікавая,

Працяг на стар. 9

„Сустрэчы культур” у Любліне

Працяг са стар. 8

створаная мастаком спецыяльна для гэтай сустрэчы. Анемпадзістаў прачытаў таксама некалькі сваіх вершаў, напісаных у якасці тэкстаў для сучасных беларускіх рок-гуртоў.

Аднолькава чароўны (калі казаць пра прыгажосць) быў і другі паэт, хаця не жывапісец, Леанід Дранько-Майсюк. Ягоныя вершы, прысвечаныя галоўным чынам жанчыне, а ўласна кажучы, многім жанчынам, выклікалі жывое зацікаўленне. Пасля патэтычна зачытаных паэтам радкоў: „Пані Дарота...”, „Аню...” і гэтак далей, з цалкам прازیцічным пытаннем выступіў адзін са слухачоў. Малады чалавек спытаўся Дранько-Майсюка, ці ягоныя творы гэта вынік яго ўласнай практыкі, ці толькі мараў? Пытанне гэтае выклікала смех слухачоў і збянтэжыла аўтара. Дранько-Майсюк пачаў супраціўляцца, каб не называць яго донжуанам, але ў рэшце рэшт прызнаўся ў тым, што любоў да жанчыны — гэта сапраўды найважнейшая ідэя ў ягоным жыцці.

З зацікаўленнем быў прыняты падрыхтаваны Беларускім тэатрам аднаго акцёра „Зніч” спектакль паводле Уладзіміра Караткевіча „Дабравесце ад Уладзіміра”. Над пастаноўкай працавалі рэжысёр і мастак-дэкаратар — Уладзімір Матросаў; адзіны выканаўца — вельмі адораны, на мой погляд, акцёр Валеры Шушкевіч; кампазітар цудоўнай музыкі — Алег Залётнеў. Змест — у палове гістарычны, у палове — алегарычна-рэлігійны. Можна было заўважыць таксама элементы фальклору. Усё разам: цікавая п’еса аб нацыянальнай тоеснасці беларусаў. А для непадрыхтаванага ў сферы беларускай мовы і культуры глядача быў гэты спектакль таксама проста смешны.

Менш цікавае было спатканне з галоўным сакратаром Беларускага цэнтра ІТІ (Міжнароднага тэатральнага інстытута) — Антаніяй Міхальцовай і Вацлавам Валадзько — працаўніком Міністэрства культуры і друку Беларусі. Некалькі агульных сказаў пра беларускі тэатр учора і сёння, прэтэнзіі да палякаў, што мала цікавацца беларускай драматургіяй, кароткая спрэчка ў справе Міцкевіча і спроба аднаго слухача абвяргнуць міф аб пакрыўджанні беларусаў як расейцамі, так і палякамі.

Затое больш зацікаўлення выклікаў у глядачоў запісаны на відэапленцы, хаця без аднаго слова на беларускай ці на якой-небудзь іншай мове, спектакль „Запіскі вяр’ята” — лаўрэат „Гран-пры” на I Міжнародным фестывалі тэатраў аднаго акцёра ў Менску ў 1993 годзе.

Абыду маўчаннем выступленне тэатральнага крытыка Жаны Лашкевіч, таму што пасля трох гадзін вечарыны не хапіла мне, як, зрэшты, большасці прысутных, сіл выслухаць яшчэ і той выклад.

Аднак дадам, каб ніхто не зразумеў мяне дрэнна: я з усяго сэрца падтрымліваю ідэю „Сустрэч культур”. А ўсялякія спрэчкі, па-мойму, няўхільны пры сутыкненні дзвюх, не аднолькавых жа, нацый і культур.

Б. Г.